

Povzetek stanja v šolskih knjižnicah – naloge in delo šolskega knjižničarja

Romana Fekonja,
svetovalka za knjižnično dejavnost, ZRSŠ

Maribor, 27. 11. 2018

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

Za začetek ...

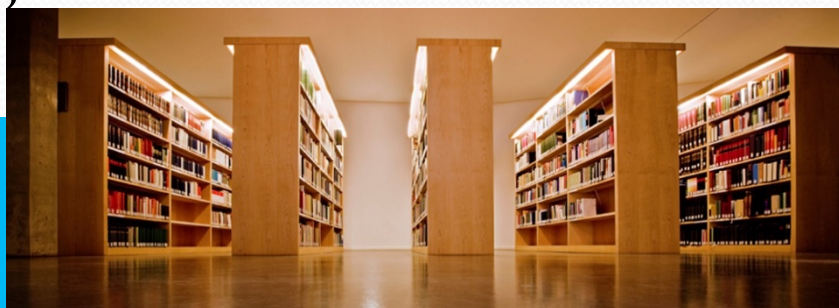
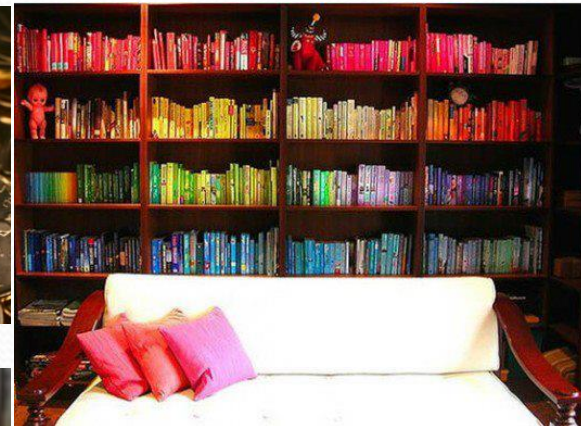
Vprašajmo se ...

Predstavljajmo si ...

Kakšno (šolsko) knjižnico želimo?

- Za knjižničarje?
- Za ravnatelje?
- Za uporabnike?
 - učence/dijake
 - učitelje
- Za strokovnjake
(bibliotekarje,
MIZŠ, NUK,
ZRSŠ ...)

Šolske knjižnice

dva sistema

šolski sistem

ZOFVI,
pravilniki ...

knjižnični sistem

ZKnj, strokovna
priporočila ...

MIZŠ ← **USKLAJENOST** → MK

Šolski knjižničar – izhodišče

- Znanja s področja **bibliotekarstva**
 - stalno izpopolnjevanje: nove tehnologije, novi programi.
- Znanja s področja **izobraževanja/šolstva**
 - pedagogika, psihologija, didaktika, andragogika ...,
 - strokovni izpit,
 - stalno strokovno spopolnjevanje: seminarji, srečanja, novosti v stroki (metode, pristopi, prenove ...).

Temelj šolske knjižnice

- **Knjižničar** – strokovni delavec.
- Organizirana **zbirka** knjižničnega gradiva in informacij za poučevanje in učenje → **ORODJE**.

Knjižnična dejavnost podpira učenje (VIZ proces) v okviru pedagoških ciljev šole.

Naloge šolskega knjižničarja

ZOFVI (68. člen) → Knjižnica (knjižničar)

- zbira knjižnično gradivo,
- ga strokovno obdeluje,
- hrani,
- predstavlja in izposoja ter
- opravlja informacijsko-dokumentacijsko delo

kot sestavino vzgojno-izobraževalnega dela v šoli.

Naloge šolskega knjižničarja

- OSNOVNE – delovanje ŠK
- DODATNE – vsebinsko povezane z delom ŠK
(različno po šolah)
- OSTALO – niso povezane z delom ŠK
(potrebe šole, osebni interes)

Naloge šolskega knjižničarja

OSNOVNE – delovanje ŠK:

- Učenje uporabe ŠK in informacij
 - načrtovanje in izvajanje pouka v knjižnici,
 - (načrtovanje) in izvajanje ur KIZ (medpredmetno),
 - svetovanje ob izposoji – referenčni pogovor.
- Izgradnja in urejanje knjižnične zbirke (katalog)
 - nabava, obdelava, postavitve,
 - predstavitev gradiva,
 - aktualizacija zbirke/inventura (izločanje, odpis) ...

Bibliopedagoško delo

- Učenje uporabe knjižnice → izobraževanje in vzgoja za samostojno uporabo knjižnice in njenega gradiva (skupinske, individualne oblike).
- Spodbujanje motivacije za branje.

Kurikul KIZ

- Sprejel Strokovni svet RS za splošno izobraževanje.
- V OŠ izobraževanju je predvidenih 36 ur → za vsak razred 4 ure pouka.
- V SŠ 15 ur (OIV – obvezni del).

Vsak učenec spozna šolsko knjižnico in se nauči osnovne uporabe knjižnice.

Kurikul KIZ

- **KIZ** – splošno znanje, ki omogoča samostojno pridobivanje in uporabo informacij po končanem formalnem izobraževanju,
- **KIZ** – samostojno učenje → **kroskurikularna, medpredmetna** tema (znanje smiselno, uporabno)
 - povezave s knjižnico (posredno, neposredno) v drugih UN,
- Učitelj in knjižničar **SKUPAJ** – obvezno, načrtno in sistematično bibliopedagoško delo (sodelovalno, timsko poučevanje).

Bibliopedagoško delo

- ŠK je edina, v katero vstopi prav vsak učenec.
- Osnovnošolska knjižnica je za večino prva knjižnica, s katero se srečajo in v kateri bi morali spoznati vlogo in pomen knjižnic v sodobni družbi.

Za uporabnike je ŠK tako **temelj** za samostojnega in aktivnega državljana – za vse življenje.

sistem COBISS

Kaj želimo za naše uporabnike?

Sodoben čas → poplava informacij,

Katera informacija je prava? Kako najdem, kar potrebujem?

CILJ

Učenec – poišče, kritično ovrednoti in uporabi informacije

Spretnosti/veščine za aktivnega državljana, za aktivno življenje/delovanje v družbi.

INFORMACIJSKA PISMENOST

Naloge šolskega knjižničarja

DODATNE – vsebinsko povezane z delom ŠK:

(različno po šolah)

- organizacija in vodenje bralne značke (tudi za odrasle), srečanj z literarnimi in drugimi ustvarjalci,
- krožki/klubi za spodbujanje branja (v prostem času)/ure pravljic/noč v knjižnici/medgeneracijsko, družinsko branje,
- podpora pri izdelavi raziskovalnih (in drugih) nalog,
- priprava razstav, kvizov, tekmovanj v branju,
- sodelovanje pri kulturnih/projektnih/tehniških dnevih, projekti
- knjižničarski krožek,
- upravljanje učbeniškega sklada ...

Naloge šolskega knjižničarja

OSTALO – niso povezane z delom ŠK:

Izvirajo iz **potreb šole** IN osebnega interesa, veselja in zanimanja šolskega knjižničarja.

Primer:

- mentor šolskega radia/šolskega časopisa (ali več njih)/ raziskovalnih nalog/krožkov,
- urednik spletnih strani,
- pisec šolske kronike,
- organizator prireditev/proslav na šoli,
- fotograf, lektor ...

Šolska knjižnica

- Informacijsko središče šole – sodobni mediji (?).
- Kritičen pristop in uporaba informacij.
- Informacijsko opismenjevanje.
- Integriranost v VI proces.

**„Google vam posreduje 100.000 odgovorov,
knjižničar vam posreduje pravega.“**

(N. Gaiman)

Vir: FB, profil I love libraries, (5. 5. 2012).

Šolska knjižnica

- Sodobna šolska knjižnica
- Novi mediji
- Drugačni uporabniki

- Nove zahteve/nove naloge
- Ves čas je potrebno slediti novostim (knjižničarstvo, informacijske znanosti in izobraževanje).
- Edina stalnica so/bodo spremembe.

HVALA
za
pozornost.

